

Анализ №7

АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕ КОНТРОЛНИТЕ ФУНКЦИИ НА ОБЩИНАТА ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Съдържание

1. Анализ на контролните функции на общината, свързани с управление на отпадъците..	3
2. Контрол и инспекции, извършвани по общинските наредби на Община Аксаково	4
3. Изводи и препоръки.....	8

За изготвянето на този анализ е събрана и анализирана информацията относно:

- националното законодателство и местната нормативна уредба, регламентиращи функциите и задълженията, свързани с контрол по управлението на отпадъците;
- информацията от общината относно персонала, ангажиран с контрол по управление на отпадъците.

1. Анализ на контролните функции на общината, свързани с управление на отпадъците

Структурата на общинската администрация в Община Аксаково, отговорна за политиката по управление на отпадъците, съответства на общоприетото устройство на администрацията в България. Структурата на общинска администрация – Аксаково е организирана в пет дирекции, като 3 от тях участват в изпълнението на различни функции свързани с управлението на отпадъците - Дирекция „Инвестиционна политика, екология, програми и проекти“, Дирекция „Финансови, счетоводни и хуманитарни дейности“ и Дирекция „Общинска собственост и стопанство, сигурност и контрол“.

В Анализ №1 - *Анализ и оценка на действащите нормативни и програмни документи в контекста на правата и задълженията на общините по управление на отпадъците*, са описани подробно задълженията на кметовете на общини, произтичащи от ЗУО и подзаконовите актове по прилагането му.

В Анализ №4 – *Анализ и оценка на прилагането на законодателството по управление на отпадъците на местно ниво*, са детайлизирани задълженията на общините по прилагане на политиката за отпадъците, предоставянето на услуги и работа с обществеността. В съответствие тези задължения, е анализиран институционалният капацитет на община Аксаково.

Законодателството на ЕС (*Директива 2008/98/ЕС относно отпадъците, посл. изм. с Директива (ЕС) 2018/851 на Европейския Парламент и на Съвета от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците*) също поставя акцент върху упражняването на контрол, с цел:

- предотвратяване на всички форми на изоставяне, изхвърляне и неконтролирано управление или други форми на нерегламентирано изхвърляне на отпадъци. Нерегламентираното изхвърляне на отпадъци, независимо дали в градовете, на сушата, в реките и моретата или на друго място, има преки и косвени отрицателни последици за околната среда, благосъстоянието на гражданите и икономиката, и разходите за почистването им представляват ненужна икономическа тежест за обществото.
- създаването на ефективна система за качествен контрол и проследимост на битовите отпадъци, за да се гарантира надеждността и точността на събраните данни относно рециклираните отпадъци във връзка с изпълнението на целите за Подготовка за повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци по член 11 от Директива 2008/98/ЕО.
- гарантиране, че производството, събирането и превозът на опасни отпадъци, както и тяхното съхранение и обработка се извършват при условия, осигуряващи защита за околната среда и човешкото здраве.

Съгласно националното законодателство - т.46, от Допълнителни разпоредби на Закона за управление на отпадъците /ЗУО/ (Обн. ДВ бр.53/2012г., посл.изм. и доп. ДВ. бр.19 от 05.03.2021г.):

46. (доп. - ДВ, бр. 19 от 2021 г., в сила от 05.03.2021 г.) "**Управление на отпадъците**" са събирането, транспортирането, обезвреждането и оползотворяването (включително

сортирането) на отпадъците, **включително осъществяваният контрол върху тези дейности**, следексплоатационните грижи за депата, както и действията, предприети в качеството на търговец или брокер.

Чрез настоящия анализ се предоставя информация за изпълнение на *функциите по наблюдение и контрол, в т.ч.:*

- извършване на контрол и инспекции, включително изпълнението на превантивен, текущ и последващ контрол и координация с други органи.

2. Контрол и инспекции, извършвани по общинските наредби на Община Аксаково

ЗУО регламентира обхвата на контролните правомощия на общините. Кметът на общината или оправомощено от него длъжностно лице контролира (чл.112):

- дейностите, свързани с образуване, събиране, включително разделното, съхраняване, транспортиране, третиране на битови и строителни отпадъци;
- дейностите по депониране на производствени и опасни отпадъци на общински и/или регионални депа;
- площадките за дейностите с отпадъци от черни и цветни метали (ОЧЦМ);
- спазването на други изисквания, определени с наредбата по чл. 22 от ЗУО;
- изоставянето на битови отпадъци и нерегламентираното им изхвърляне;
- закриването, рекултивацията на терените и последващия мониторинг на депата за битови и строителни отпадъци на територията на съответната община;

Кметът на общината по местонахождение на площадката за дейности с отпадъци от черни и цветни метали упражнява контрол за спазване на условията и реда за извършване на тези дейности съобразно своите компетенции (чл.118, ал.1 ЗУО). За констатираните нарушения при проверките кметът на общината уведомява в 14-дневен срок директора на съответната РИОСВ, като му изпраща всички документи (чл.118, ал.1 ЗУО).

ЗУО регламентира също видове контрол, минимална честота на контролните проверки и актовете, които се съставят от контролните органи. Контролът по ЗУО (чл.119, ал.1) може да бъде обособен в следните основни групи:

- *документален контрол* - проверка на представени документи от задължените лица за спазване на изискванията на закона и наредбите;
- *проверка на място* в обектите за спазване на изискванията на закона и наредбите.

ЗУО предвижда минимална честота на проверките от контролните органи, в т.ч. от общините, съобразно техните компетенции по закона, както следва:

- Поне веднъж годишно извършват проверка на документите, които се изискват от закона и подзаконовите нормативни актове по прилагането му на търговците и брокерите на отпадъци и на лицата, при чиято дейност се образуват отпадъци, и/или извършващи дейности с отпадъци.
- Проверката на място е независима от проверката на документи и се осъществява поне веднъж годишно в мястото на извършване на дейността и в присъствието на проверявания или на лица, които работят за него. В отсъствието на такива лица проверката се извършва с участието на поне един свидетел.

Цялостния ред за извършване на проверките е описан в чл.119 на ЗУО.

От гледна точка на целта на контролната дейност, контролът се разграничава в три групи:

- *Текущ контрол* - по предварително определен график периодично и превантивно се извършва контрол на задължените лица по отношение на това дали спазват изискванията на закона и наредбите.

- *Последващ контрол* - за установяване от контролните органи дали са изпълнени дадените от тях предписания качествено и в срок, в случаите, в които са констатирани нарушения на нормативната уредба.
- *Проверки по сигнал* - проверки, осъществявани при сигнали за нарушения, подадени от граждани, юридически лица и институции.

С Устройствения Правилник на Община Аксаково са определени следните функции, свързани с упражняване на контрол:

- ***Кметът на общината*** възлага изпълнението на свои функции на кметовете на кметствата и районите, координира и осъществява контрол за целесъобразността и законосъобразността при тяхното изпълнение, а също така осъществява контрол по законосъобразността на актовете и действията на кметовете при изпълнение на техните правомощия и налага предвидените административни наказания (чл.6, ал.1, т.9);
- ***Дирекция „Инвестиционна политика, екология, програми и проекти“***
  - ❖ ръководи и контролира дейността по ефективното провеждане на общинската политика и стратегия в осъществяване на контрол по спазване на ЗУО и Наредбите на Общински съвет, свързани с опазване на обществения ред и околната среда (чл.24, т.2);
  - ❖ осъществява контрол по поддържане на естетичен вид, природосъобразна екологична среда и чистота на населените места на територията на Община Аксаково (чл.24, т.12);
  - ❖ организира и упражнява контрол върху събирането, извозването и обезвреждането в депа или други съоръжения на битовите отпадъци, поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване и поддържане на паркове, градини и зелени площи (чл.24, т.14).
- ***Отдел „Опазване на околната среда“, Дирекция „Инвестиционна политика, екология, програми и проекти“***
  - ❖ контролира изпълнението на дейностите по: сметосъбиране и сметоизвозване на битови отпадъци и поддържане на чистотата на територии за обществено ползване в гр. Аксаково; разделно събиране на масово разпространени отпадъци (ООп, НУБА, ИУЕЕО и ИУМПС), зелени и строителни отпадъци в населените места (чл.24, ал.2, т.1);
  - ❖ контролира дейностите по експлоатация на „Регионално депо за неопасни отпадъци за общини Варна, Аксаково и Белослав" в землище на с. Вълген, в т.ч. изпълнение на дейности по Комплексно разрешително № 461-Н0/ 2013г. и процедура по подписване на договори с ползватели на депото за приемане на отпадъци за третиране (чл.24, ал.2, т.2);
  - ❖ упражнява контрол по спазване на разпоредбите на местните наредби - за обществения ред и за опазване на околната среда (чл.24, ал.2, т.10);
  - ❖ подпомага и дава методични указания на Кметове и Кметски наместници при извършване на контрол за спазване на разпоредбите на Наредбата за обществения ред и Наредбата за опазване на околната среда (чл.24, ал.2, т.11);
  - ❖ участва в разработването, провеждането и контрола на мероприятията, касаещи управление на отпадъците на територията на Общината (чл.24, ал.2,

т.13);

- ❖ осъществява периодичен контрол на промишлените предприятия, както и на пунктовете за търговска дейност с черни и цветни метали на територията на Община Аксаково (чл.24, ал.2, т.15).
- **Дирекция „Общинска собственост и стопанство, сигурност и контрол“, отдел „Пожарна безопасност, защита на населението, обществен ред и контрол“**
  - ❖ извършва контрол по спазване на наредбите, приети от Общински съвет Аксаково (чл.23, ал.2, т.1);
  - ❖ извършва контрол по опазване на обществения ред, като за целта изготвя препоръки, предписания и съставя актове, при установяване на нарушения по приетите от Общински съвет Аксаково нормативни актове (чл.23, ал.2, т.6)
  - ❖ извършва контрол по опазване на околната среда, като изготвя препоръки, предписания и актове при установяване на нарушения по приетите от Общински съвет Аксаково нормативни актове (чл.23, ал.2, т.7);
  - ❖ извършва контрол по поддържане на естетичен вид, природосъобразна екологична среда и чистота на населените места на територията на Община Аксаково, като изготвя препоръки, предписания и актове при установяване на нарушения по приетите от Общински съвет Аксаково нормативни актове (чл.23, ал.2, т.8) .
- **кметовете на кметства**
  - ❖ имат право и задължение да съставят актове за извършени административни нарушения в землището на населеното място на съответните закони и Наредби на Общински Съвет-Аксаково (чл.10, т.12);
- **кметски наместници**
  - ❖ нямат дефинирани конкретни контролни функции, но кметът на Община Аксаково може да възлага на кметските наместници изпълнението на негови функции (чл.11, т.3), както и други функции, определени със закон или друг нормативен акт (чл.11, т.4).

С цел осъществяване на контрол по Закона за управление на отпадъците и Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Аксаково е издадена Заповед №175/13.03.2020г. с която се упълномощават кметовете на населените места, кметските наместници и служители на община Аксаково да:

- съставят констативни протоколи с предписания, въз основа на извършени проверки;
- издават фишове за извършени нарушения;
- съставят актове.

Наказателните постановления се издават от упълномощен със същата заповед зам.-кмет на Община Аксаково.

Освен заповедта, цитирана по-горе е издадена и Заповед №601/11.09.2019г. с която се възлага на всички кметове и кметски наместници по населените места на територията на Община Аксаково, а за гр.Аксаково – на експерт от общинската администрация, да извършват наблюдение и контрол по изпълнението на услугата по сметосъбиране и сметоизвозване. В Раздел I от заповедта са специфицирани точно задълженията им, като при констатирани нередности сигнализират едновременно на два е-мейла/телефона – на фирмата-изпълнител на услугата и на община Аксаково.

Във връзка с издадените местни наредби също се упражнява контрол, който е описан по-долу.

➤ ***Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Аксаково***

Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Аксаково е приета с Решение № 25.3.1.§2 от Протокол № 025/28.05.2013г. на Общински съвет – Аксаково, посл.изм. Решение № 36.6. от Протокол № 036/21.06.2018г. Наредбата регламентира задълженията на органите на местното самоуправление и местната администрация, в т.ч. на кмета на общината; права, задължения и отговорности на юридически лица и едноличните търговци; обществените отношения, свързани с управлението на битови, строителни и производствени отпадъци, както и на масово разпространени отпадъци - негодни за употреба батерии и акумулатори /НУБА/; излязло от употреба електрическо и електронно оборудване /ИУЕЕО/; излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС); отпадъци от опаковки /ООп/; отработени масла и отпадъчни нефтопродукти; излезли от употреба автомобилни гуми /ИУАГ/.

Контролът по прилагане на Наредбата се регламентира в Глава Пета Контрол. Контрол се прилага от кмета на общината или оправомощени от него със заповед длъжностни лица. Регламентирано е, че се осъществяват проверки по документи и/или проверки на място, като за проверките на място е указано, че се извършват поне веднъж годишно и са определени са правомощията на проверяващия. При съставени актове за нарушения - издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършва по реда, предвиден в Закона за административните нарушения и наказания.

➤ ***Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Аксаково***

Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Аксаково е приета на основание чл. 9 от Закона за местните данъци и такси I и е в сила от 2005 г. (приета от ОбС- Аксаково с Решение № 17.6.2. от Протокол № 17/02.02.2005г., посл. изм. Решение № 21.1 от Протокол № 21/25.02.2021г.). С Глава Втора Местни Такси Раздел I Такса битови отпадъци се регламентират услугите за които се заплаща такса „битови отпадъци“, начина на определянето и реда на заплащането ѝ.

Съгласно §2 от ПЗР на Наредбата, контрола по изпълнението на наредбата се осъществява от кмета на общината или определени от него лица. По отношение на такса „битови отпадъци“, с чл.17б, ал.3 са възложени контролни функции на:

- кметовете на населени места;
- кметските наместници;
- структурните звена в общинска администрация при община Аксаково, осъществяващи дейности по опазване на обществения ред и органите по приходите.

Контролът се прилага по отношение спазването на данните в заявлението – декларация по чл.17б, ал.2 от Наредбата. Заявление – декларация имат право да подадат в Общината до края на предходната година физически и юридически лица - за недвижими имоти, които няма да се използват през цялата година и по този начин да не заплащат такса „битови отпадъци“ в частта за сметосъбиране и сметоизвозване. В случаите, когато се установи ползването на имота, за който е подадена заявление-декларация, собствениците /ползватели/ на имота дължат пълния годишен размер на таксата за сметосъбиране и сметоизвозване, ведно с лихвите за просрочие и се наказват с глоба от 50 до 200 лв., а юридическите лица и едноличните търговци - с имуществена санкция в размер от 100 до

500 лв. (чл.17б, ал.7).

➤ **Наредба за общественя ред на територията на община Аксаково**

Наредба за общественя ред на територията на община Аксаково е издадена на основание и чл.22, ал.1 от ЗМСМА (приета с Решение № 7.4 от Протокол № 7 / 27.02.2020 г.). Наредбата е структурирана по такъв начин, че за всяко конкретно нарушение на въведени забрани – има определени глоби или имуществени санкции. В раздел VIII Административно-наказателни разпоредби се определя, че контролът по спазване на Наредбата се упражнява от длъжностните лица, определени със Заповед на Кмета на община Аксаково, от служителите на РУ „Полиция“ - Аксаково и от служителите на Гранично полицейско управление - летище Варна. Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършва по реда, предвиден в Закона за административните нарушения и наказания /ЗАНН/.

➤ **Наредбата за изграждане и опазване на зелената система на територията на Община Аксаково**

Наредбата за изграждане и опазване на зелената система на територията на Община Аксаково е издадена на основание чл. 20, чл. 21, ал. 1, т. 13 и чл. 22, ал. 1 от ЗМСМА и чл. 62, ал. 10 на Закона за устройство на територията.

Контролът по изпълнението на наредба се упражнява от кмета на Община Аксаково или изрично упълномощен заместник-кмет на Община Аксаково. При констатирани нарушения се съставят актове и издават наказателни постановления по реда на ЗАНН. Предвидени са глоби за замърсяване на зелените площи с отпадъци от всякакво естество - в размер от 100 до 1000 лв.

3. Изводи и препоръки

- Актуализиране на някои дефинициите в *Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Аксаково* в съответствие с последните промени на законодателството на ЕС, въведени в българското законодателство през м.март, 2021г. чрез Закона за управление на отпадъците.
- Изготвяне на годишен план за осъществяване на контролна дейност по управление на отпадъците.
- Публикуване на информация на интернет страницата на общината за резултатите от осъществявания от общината контрол по управление на отпадъците – за извършени конкретни проверки, както и на годишна база.
- Идентифициране на най-важните фактори за подобряване на контрола по управление на отпадъците и определяне на конкретни мерки за изпълнението им през новия програмен период 2021-2028г., в т.ч.:
  - увеличаване броя на служителите за контрол;
  - провеждане на обучения по прилагане на изискванията за контролна дейност по ЗУО, съставяне на констативни протоколи и наказателни постановления и др.